

De Saambinder

KERKELIJK WEEKBLAD DER GEREFORMEERDE GEMEENTEN

Meditatie

Een ernstige waarschuwing van Paulus

En bedroeft den Heiligen Geest Gods niet

Efeze 4 : 30a

Je zou het een pinksterwaarschuwing kunnen noemen. Een waarschuwing van de apostel Paulus aan de Efeziërs: 'En bedroeft de Heilige Geest van God niet!' Het gaat hier niet om een zonde, die in de wereld bedreven wordt, of in allerlei verkeerde godsdienst, maar het gaat om een zonde, die Paulus tegenkomt binnen de gemeente van Efeze. Het is dan ook een waarschuwing voor de gelovigen. Juist voor hen die de Heilige Geest ontvangen hebben. Juist in het leven van degenen die wedergeboren zijn uit water en Geest. Het zijn degenen die tot God bekeerd zijn, en die door de Geest vernieuwd zijn. Ze kennen de werkingen van die Geest in hun leven. Ze kennen de ontdekkende en overtuigende kracht van de Heilige Geest in hun harten.

Over welke zonde gaat het hier? Het gaat hier inderdaad om een grote zonde, waardoor de Heilige Geest als het ware bedroefd wordt. Hoe teer wordt deze zonde aangeduid: bedroeven! Juist iemand die veel van je houdt, wordt bedroefd, wanneer ik dingen doe die hij of zij niet goed vindt. Een vader is bedroefd over een zoon, waarvan hij veel houdt. Dit is dus niet de zonde tegen de Heilige Geest, zoals de Heere Jezus daarvan sprak tot de Farizeën in Mattheüs 12. Dit is ook niet het wederstaan en het lasteren van de Heilige Geest, waarvan Stéfanus sprak tot het Sanhedrin. Maar het is een zonde van Gods kinderen in het geestelijke leven bedreven tegen een goedgeoede God.

De kanttekening van de Statenvertaling schrijft: '...Zijn vriendelijke werking in ons verduistert en in plaats van Zijn liefde ons Zijn gramschap laat gevoelen (gelijk een vader een droevig gelaat trekt over Zijn kinderen)'. Ook de Dordtse leerregels waarschuwen 'Met zodanige grove zonden verttoornen zij God zeer, vervallen in schuld des doods, en bedroeven de Heilige Geest (DL,V, par. 5)'.

Op welke wijze wordt deze zonde bedreven? Wat is de oorzaak van deze kwaal in het geestelijke leven? Wel door ongehoorzaam te zijn. Door bepaalde zonden te koesteren. In plaats van tegen de zonde te strijden, de zonde toe te laten. Dat kan een langzaam proces zijn. Een proces van langzame gewenning. Hoe zien we dat in het leven van Lot. Eerst woont hij aan de rand van Sodom, even later zien we hem midden in deze stad. Noach bedroefde de Heilige Geest, toen hij dronken lag in zijn tent. We zien het ook in het leven van Simson. David bedroefde de Heilige Geest door zijn zonde met Bathséba. En toch allemaal mensen die de Heilige Geest ontvangen hadden! Maar zij bedroefden de Heilige Geest.

We kunnen de Heilige Geest bedroeven, door weer op te gaan in de dingen van de wereld. De geest van materialisme neemt ons in beslag. Oude zonden, waarvan we vroeger hartelijk afscheid genomen hadden, nemen ons weer in. We worden door ijdelheid

bevangen, door eigenliefde en vleselijke lust. We kunnen de Heilige Geest bedroeven doordat de hoogmoed in ons hart heerst. De discipelen streden over de vraag, wie van hen de meeste zou zijn. We kunnen de Heilige Geest bedroeven door onze zonden te bedekken. David zegt daarvan in Psalm 32: 'Toen ik zweeg, werden mijn beenderen verouderd, in mijn brullen de ganse dag'. Zolang de zonde van mijn leven niet beweend en beleden is, is de Heilige Geest bedroefd, en kan er ook geen opwas zijn in de kennis en in de genade van de Heere Jezus Christus.

We kunnen de Heilige Geest bedroeven, wanneer er geen onderzoek is in het Woord van God. De Bijbel blijft gesloten. De geschriften van onze vaders worden niet meer gelezen. Er is geen honger meer naar geestelijk voedsel. Wat kunnen ze toch ver weg zijn in het geestelijke leven. Ze grijpen nog eerder naar de krant, dan dat zij nu een hartelijke begeerte hebben om te graven naar de schatten van het Koninkrijk van God. Met de vijf wijze maagden zijn ze in slaap gevallen. De vijf wijze maagden hadden wel de olie van de Heilige Geest, maar door hun gedrag werd de Heilige Geest be-

Inhoud

Meditatie:	
Een ernstige waarschuwing van Paulus	1
De schaduwen vooruit (2)	2
Eerst de Jood (4)	3
Sterk in een Ander	5
Een Jaarboek en een Jaarverslag	6
Gods Woord over de ergerissen (9)	7
Kerknieuws	9
Berichten	10
Preekbeurten	10

DE SAAMBINDER
Kerkelijk weekblad
der Gereformeerde Gemeenten.

Uitgave ten bate van de Emerituskas.

Hoofdredacteur: ds. A. Moerkerken.

Bijdragen van medewerkers en boeken ter recensie aan:
ds. A. Moerkerken,
Händelstraat 1,
2901 JC Capelle aan den IJssel,
tel. 010-4472388, fax 010-4472263.

Redacteur: ds. G.J. van Aalst.
Molendijk 136, 3286 BK Klaaswaal
tel. 0186-576990, fax 0186-575105

Kerkelijk nieuws en berichten aan:

redactie-secretaris: J.J. Verhage
Klooslaan 9, 2985 CK Ridderkerk
tel. 0180-420865, fax 0180-423583

Administratie en betalingen van
abonnementen, adreswijzigingen,
predikbeurten en beroepingswerk aan:

De Saambinder - abonnementen,
Postbus 608, 3440 AP Woerden,
tel. 0348-489900, fax 0348-483599.
Postbankno. voor abonn. gelden: 64327.
email: kbgg@cbgg.nl

Alle **advertenties** aan:

Administratie van De Saambinder:
J. Honkoop, Jan Willem Frisohof 53,
2517 LA 's-Gravenhage,
tel. 070-3514465, fax 070-3512718.
Postbankno. 256686.
email: saambinder-adv@klikSAFE.nl

Advertenties € 0,50,- per mm.

Familieberichten

€ 0,40,- per mm.

Deze prijzen zijn excl. 19% btw.

Advertenties dienen uiterlijk donderdag
in bezit van de administratie te zijn.

Rouwadvertenties tot uiterlijk
maandagmorgen 9 uur.

Correspondentie-adres

Noord-Amerika:

Mr. Clarence Bleeker
1233 Leffingwell Av, N.E.,
Grand Rapids, Michigan,
U.S.A. 49505.

Abonnementsprijs bij vooruitbetaling:

voor Nederland: € 11,- per halfjaar
(te betalen per 1 april en 1 oktober
d.m.v. een acceptgiro)

voor het buitenland:

Luchtpost:

Amerika \$ 56,-, Canada \$ 68,-.

Zeepost:

Amerika \$ 49,-, Canada \$ 59,-.

De redactie kan niet aansprakelijk
worden gesteld voor de inhoud van de
advertenties en de ter recensie
aangeboden boeken.

droefd. We kunnen de Heilige Geest bedroeven, door zelfingenomenheid. We kunnen rijk geworden zijn met verkregen weldaden. We gaan onszelf verheffen. Het is een roemen in eigen krachten. We liggen neer op het bed van zorgeloosheid. Een voorbeeld ervan lezen we in de Christenreis. Halverwege de heuvel Moeilijkheid staat een Prieel. Daar gaat christen wat uitrusten en valt hij in slaap. De rol met het zegel van de Geest valt nu uit zijn handen.

Wat is het gevolg van deze zonde? De kanttekening van de Statenvertaling is hier onderwijzend: '...waaruit ook een bedroefd gemoed rijst in de gelovigen, en de zekerheid van hun zaligheid wordt verduisterd'. Ze gaan zwijgende over de wereld en lopen in donker. Terwijl ze vroeger licht in de ziel hadden en konden zingen van Gods goedheid.

Hoe kunnen we van deze kwaal gene-

zen worden? Door te bidden om ontdekkend licht van de hemel. Door acht te geven op de opwekkingen uit Gods Woord. Een onderzoek in te stellen naar de oorzaak van de kwaal. Voor God te buigen en onze zonden harte-lijk te belijden. Neer te vallen voor God in het stof en te smeken om Zijn genade. Want er is nog een weg terug. Voor deze zonde is nog vergeving. Het is niet de onvergeeflijke zonde tegen de Heilige Geest. Wel kunnen we ver-gegaan zijn in bepaalde zonden en overtredingen. Maar er is nog vergeving in het bloed van Christus. Al hadden we met Petrus de Heere verloochend. Al waren we met Thomas verstrikt in de zonde van ongeloof Maar de Heere is de Machtige en Getrouwe. Hij zal niet laten varen het werk dat Zijn hand begon. Het goede werk, dat Hij begonnen heeft, zal Hij voleindigen tot op de dag van Jezus Christus!

Scheveningen,

ds. J.B. Zippro

De schaduwen vooruit

(2)

Wat bedoelen we precies?

We gebruikten in het eerste artikel in een serie over typen van Christus in het Oude Testament inmiddels verschillende woorden en termen. We hadden het over *schaduwen*. Dat woord kennen we in de uitdrukking: de oudtestamentische schaduwdienst. Een ander woord is *type*. Weer een ander woord is *symbool*. Het wordt nu tijd nauwkeurig na te gaan wat we met deze woorden en uitdrukkingen precies bedoelen. Er heerst namelijk nogal wat spraakverwarring op dit terrein van de schriftuitleg. Zo noemt men soms 'vergeestelijken' wat het helemaal niet is – en men ziet soms voor gezonde uitleg aan wat in feite willekeurige schriftverdraaiing is. Van kardinaal belang is het, hier goed te onderscheiden en helder te definiëren.

Wat is een type?

Dit brengt ons eerst bij de *typologie*. Volgens J.G. Aalders is een type in de bijbelse zin van het woord een oudtestamentische figuur, die in zijn persoon of werk een zeker schaduwbeeld, afspiegeling van Christus' Persoon of werk vertoont (*Christelijke Encyclo-*

pedie, Kampen 1956, deel VI). Aalders wijst erop dat iemand ook ten aanzien van een bepaald *voorval* in zijn leven in speciaal opzicht een type van Christus kan zijn, zoals Jona naar aanleiding van diens driedaags verblijf in de buik van de vis. Ook is er volgens hem verschil tussen een *type* en een *symbool*: een symbool heeft vooral betrekking op zaken, een type op personen.

We willen hier nog wat dieper op ingaan. Het Griekse woord *tupos* (type) komt van het werkwoord *tup-tein*, dat slaan betekent. Het woord heeft een heel aantal betekenissen gekregen. Mijn oude schoolwoordenboek geeft er maar liefst zeventien! Een *tupos* is in de eerste plaats een slag of stoot. Vandaar kreeg het de betekenis van het *effect* van de slag: een gekneusde plek, een indruk, een figuur, gestalte, model. Zo heet in de Griekse taal een indruk van een voetstap een *tupos*, of ook een mal die men bij het gieten van een beeld gebruikt. Vervolgens kan het in overdrachtelijke zin een voorbeeld betekenen, zowel goed als kwaad. Zelfs kan het iemands karakter aanduiden! In het Nieuwe

Testament komt het woord veertien maal voor. Vanwege de grote betekenis van dit woord voor ons onderwerp willen we nagaan hoe onze statenvertalers het in die veertien gevallen hebben vertaald. Het kan ons tevens wat zicht geven op de vraag hoe de bijbelschrijvers een tupos hebben gezien. Men zie ook het al wat oudere boek van H. Bultema, *De typologie der Schrift*, Muskegon 1925, blz. 5,6.

In Johannes 20:25 is tupos vertaald met *teken*: 'Indien ik in Zijn handen niet zie het teken der nagelen'.

In Handelingen 7:43 vertaalt de Statenvertaling met *afbeelding*: '... de afbeeldingen die gij gemaakt hebt om te aanbidden'; evenzo in vers 44.

In Handelingen 23:25 vertaalde men het woord tupos met *inhoud*: 'En hij schreef een brief, hebbende deze inhoud'.

In Romeinen 5:14 is het met *voorbeeld* vertaald: 'Adam, welke een voorbeeld is Desgenen Die komen zou'. Deze laatste tekst is natuurlijk voor ons onderwerp heel belangrijk: Adam is dus een type van Christus!

In Romeinen 6:17 vertaalde men het woord eveneens met *voorbeeld*: '... dat gij nu van harte gehoorzaam geworden zijt aan het voorbeeld der leer'.

In 1 Korinthe 10:6 is de vertaling opnieuw *voorbeeld*: 'En deze dingen zijn geschied ons tot voorbeelden'. In vers 11 eveneens, hoewel hier een iets ander woord wordt gebruikt (tupikoos, denk aan ons woord typisch).

Ook in Filippenzen 3:17 is de vertaling *voorbeeld*: '...en merkt op degenen die alzo wandelen, gelijk gij ons tot een voorbeeld hebt'.

Dan 1 Thessalonicenzen 1:7. Weer is de vertaling *voorbeeld*: 'Alzo dat gij voorbeelden geworden zijt al de gelovigen in Macedonië en Achaje'.

In 2 Thessalonicenzen 3:9 schrijft Paulus dat de apostelen zich geven tot een *voorbeeld* om hen na te volgen.

Deze vertaling komen we ook tegen in 1 Timotheüs 4:12: 'Zijt een *voorbeeld* der gelovigen'.

In Titus 2:7 wordt Titus opgewekt zich in alles een *voorbeeld* van goede werken te betonen.

In Hebreëen 8:5 lezen wij dezelfde vertaling, waar staat dat de priesters 'het *voorbeeld* en de schaduw der hemelse dingen' dienden.

Tenslotte: in 1 Petrus 5:3 worden de ouderlingen vermaand *voorbeelden* der kudde te zijn.

Onze conclusie kan zijn dat de statenvertalers in de veertien gevallen dat het Griekse woord tupos in het Nieuwe Testament voorkomt, het elfmaal met voorbeeld hebben vertaald, eenmaal met afbeelding, eenmaal met teken en eenmaal met inhoud.

Type en antitype

Als wij nu gewoon zijn Adam, David en anderen 'typen van Christus' te noemen, hoe noemen we Christus Zélf dan in dit verband? Het woord dat daarvoor in aanmerking komt is *antitype*. Het Griekse woord antitupos betekent eigenlijk de terugslag van een hamer die op een aambeeld slaat. Vandaar kreeg het woord de zin van terugkaatsing. Het woord komt in het Nieuwe Testament twee keer voor. Beide malen hebben onze statenvertalers het overgezet als *tegenbeeld*. In Hebreëen 9:24 lezen wij van het heiligdom dat met handen gemaakt is, 'hetwelk is een tegenbeeld van het ware'. Hier zouden we misschien verwacht hebben dat de apostel het woord tupos, voorbeeld zou hebben gebruikt. Kennelijk kunnen de begrippen ook wisselen. In 1 Petrus 3:21 komt het woord antitupos voor in de betekenis die wij nu bedoelen. We lezen daar dat de doop een tegenbeeld is van het water van de zondvloed. Dr. S. Greijdanus merkt in zijn *Kommentaar op het Nieuwe Testament* (1929, blz. 149) op dat de apostel de doop hier voorstelt als het eerste en oorspronkelijke en de zondvloed als een voorafschaduwing daarvan. Bij God was dus de doop eerst, primair en de zondvloed secundair! Zo is het ook met Christus: Hij was er, éér Zijn typen er waren. Hij was de antitupos, het antitype. In Zijn typen wierp Hij Zijn schaduwen vooruit. Als men een stempel op een inktkussen drukt en vervolgens op papier zet, ontstaat op het papier een afdruk: het type. Maar de lijnen in het stempel vormen het anti-

type – en dat was er natuurlijk éerder dan de afdruk op papier!

Alleen typi innati?

De vraag moet nu onder ogen worden gezien, *wanneer* we van typen van Christus mogen spreken bij het lezen van het Oude Testament en wanneer beslist niet! J.G. Aalders, die hierboven al even aan het woord kwam, is van mening dat het niet geoorloofd is van iedere willekeurige bijbelheilige een type van Christus te maken; volgens hem moet de Schrift hiertoe zelf uitdrukkelijk aanwijzing geven, zoals bij Jona. Anders vervalt men in het euvel van allegoriseren, zo meent hij. Het is Salomo Glassius geweest, een Luthers theoloog uit de zeventiende eeuw, die in zijn boek *Philologia Sacra* (1623) onderscheid maakte tussen wat hij noemde een 'typus innatus' (een aangeboren type) en een 'typus illatus' (een ingebracht type). Hij bedoelde met een typus innatus een type van Christus dat door de Schrift uitdrukkelijk als zodanig wordt aangeduid, zoals Adam, David en Jona. Een typus illatus is dan een type dat door de exegeet als zodanig wordt gezien. Deze onderscheiding lijkt mij wel bruikbaar. Er zijn natuurlijk veel meer ingebrachte typen dan aangeboren typen. Persoonlijk zou ik minder streng te werk willen gaan dan Aalders, die dus alleen de aangeboren typen als echte typen van Christus wil zien. De geschiedenis van Jozef zou dan in deze gedachtegang buiten de sfeer van de typologie vallen! Boaz zou al evenmin als type van Christus in aanmerking komen. Die kant willen wij beslist niet op. Het zou de prediking aanzienlijk verarmen en naar mijn mening bovendien aan Gods Woord tekort doen.

(wordt vervolgd)

Capelle aan den IJssel,

ds. A. Moerkerken

Eerst de Jood

(4)

Jeremia 31:8 en 31-33

Vers 8 *Ziet, Ik zal ze aanbrengen uit het land van het noorden, en zal hen vergaderen van de zijden der aarde; onder hen zullen zijn blinden en lammen,*

zwangeren en barenden te zamen; met een grote gemeente zullen zij herwaarts wederkomen.

Versen 31-33 *Ziet, de dagen komen, spreekt de HEERE, dat Ik met het huis van Israël en met het huis van Juda een*

nieuw verbond zal maken; Niet naar het verbond, dat Ik met hun vaderen gemaakt heb, ten dage als Ik hun hand aangreep, om hen uit Egypteland uit te voeren, welk Mijn verbond zij vernietigd hebben, hoewel Ik hen getrouwd had, spreekt de Heere.

Maar dit is het verbond, dat Ik na die dagen met het huis van Israël maken zal, spreekt de HEERE: Ik zal Mijn wet in hun binnenste geven, en zal die in hun hart schrijven; en Ik zal hun tot een God zijn, en zij zullen Mij tot een volk zijn.

W. à Brakel meent in de *Redelijke Godsdienst* bij Jeremia 31:31-33 dat niet alleen de heidenen de geestelijke goederen die in dit hoofdstuk worden genoemd deelachtig zullen worden, maar ook Israël en Juda. In zoverre verschilt hij niet van de statenvertalers. Zij hebben immers gezegd dat onder het huis van Israël en het huis van Juda ook alle uitverkorenen bij de heidenen zijn begrepen. Over de mate waarin Israël en Juda zullen delen in het heil is Brakel van mening dat er niet sprake kan zijn van een *overblijfsel* van Israël en Juda dat gelovig zal worden, maar zij zouden volgens hem *allen*, van hun kleinste, tot hun grootste de Heere kennen; het ganse zaad van Israël zou niet verworpen, maar behouden worden. De tijd waarin dit gebeuren zal ligt volgens Brakel na de komst van de Messias. Hij verwijst dan naar vers 22, waar gezegd wordt dat de Heere wat nieuws op de aarde geschapen heeft: de vrouw zal de man omvangen. Het zou ook zijn na de kindermoord van Bethlehem, waarvan gesproken wordt in Jeremia 31 : 15. Vader Brakel zegt dat Israël na de herstelling uit Babel deze goederen niet heeft gehad, noch de geestelijke, noch de lichamelijke 'gelijk onbetwistelijk is'. "Zij zijn vijfhonderd jaren daarna uitgerukt en afgebroken; maar na dit herstel zou dat in eeuwigheid niet geschieden". Brakel concludeert dan dat uit deze plaatsen blijkt, dat de Joodse natie nog eens zekerlijk bekeerd en in haar land hersteld zal worden. Het valt op dat Brakel hier niet refereert aan Hebreë 8 en aan de belofte van bekering van Israël en Juda de terugkeer naar het land onlosmakelijk verbindt.

Hosea 1:11

En de kinderen van Juda en de kinderen Israëls zullen samenvergaderd worden en zich een enig hoofd stellen, en uit het land optrekken; want de dag van Jizreël zal groot zijn.

Ook bij deze tekst getuigen de kanttekeningen van eenzelfde opvatting als bij Ezechiël 37. G. Hutcheson schrijft in zijn verklaring van de twaalf kleine profeten echter bij deze tekst: "Wanneer Israël en Juda bekeert zullen worden / dan zal de Heere gedenken aan zyn Verbondt / en haar wederom herstellen in haar beloofde Voorrechten; inzonderheit zullen daar niet alleen Bekeerden uit haar hier en daar onder de Heidenen verstrooit zijn; maar haare Bekeeringe zal met haare Wedervergaderinge tot een Volk of Natie gepaart gaan / en (gelyk het schynt) met eene Herstellinge uit haare Gevanknisse en een wederbrengen in haar eigen Landt. Dit schynt in deze Belofte te leggen / zy zullen 't zamen vergadert worden, ende uit den lande optrekken, gelyk te vooren verklaart is. Dit is ook de inhoudt van het verbondt met haar / als wy zien konnen / Deut. 30:1-5".

Zacharia 12:2 en 3

Ziet, Ik zal Jeruzalem stellen tot een drinkschaal der zwijmeling allen volken rondom; ja ook zal zij zijn over Juda, in de belegering tegen Jeruzalem. En het zal te dien dage geschieden, dat Ik Jeruzalem stellen zal tot een lastige steen allen volken; allen, die zich daarmee beladen, zullen gewisselijk doorsneden worden; en al de volken der aarde zullen zich tegen haar verzamelen.

Jeruzalem betekent: de christelijke kerk of gemeente, naar de kanttekeningen. Zo ook M. Henry. Brakel is, zoals we reeds zagen een andere mening toegedaan. Uit de verzen 6, 8 en 11 trekt hij de volgende conclusie: "Jeruzalem is na de Babylonische gevangenis in zulk een staat niet geweest, is nu ten eenenmale verwoest, is nu verbannen; zoo past het niet op de wederkeering uit Babel, maar op eenen tijd, die nog komen zal. Uit alle deze blijkt klaarlijk, dat de Joodsche natie nog wederom zal bekeerd worden, en in haar land Kanaän komen en dat bewonen."

Conclusie

Het is vooral Brakel die in de aangehaalde oudtestamentische Schriftplaatsen bijzondere beloften leest voor het volk Israël. De kanttekenaren duiden naast de betekenis van het betreffende woord voor het volk van Israël in de tijd van de profeet, veelal op een geestelijk-typologische betekenis van de beloften van wederkeer en genade. Maar ook wordt aandacht gegeven aan de woorden in hun betekenis voor de toekomst. Zo wordt bij Jesaja 10:22 verwezen naar Romeinen 9:27,28. Niet alleen Brakel, ook anderen spreken – soms in voorzichtige bewoordingen – over een toekomstige vervulling van de oudtestamentische beloften. We willen ons bij deze in voorzichtige bewoordingen getrokken conclusies aansluiten. En al mogen en moeten we de oudtestamentische beloften vooral ook zien in hun geestelijke betekenis voor de Kerk van vandaag, dat neemt niet weg dat Israël een dominante positie inneemt, die ook na de komst van Christus niet teloor is gegaan.

Op de nieuwtestamentische beloften is tijdens de studiedag voor Israël op 6 mei j.l. ingegaan door ds. C.J. Meeuse. Het is de bedoeling dat daarover in ander verband zal worden gepubliceerd). Maar ook uit de gegevens van het Nieuwe Testament kunnen we concluderen dat Israël voor God niet heeft afgedaan. Er is een 'rest'. De beloften van God zijn onberouwelijk. De Joden blijven beminde om der vaderen wil. Paulus blijft ze 'natuurlijke takken' noemen (Rom. 11:24). Hoe en wanneer de onveranderlijke beloften van God voor het oude bondsvolk zullen worden vervuld, moeten we maar aan de Heere overlaten. Zijn raad zal bestaan en Hij zal al Zijn welbehagen doen. Maar er is verwachting voor de nakomelingen van de Joden. Dat zal ook tot welzijn zijn voor de kerk uit de heidenen. Israël blijft de eerstgeborene.

(wordt vervolgd)

Capelle aan den IJssel, ds. W. Silfhout

Sterk in een Ander

In de tijd na Pinksteren is het zo de gewoonte om uit de Handelingen der Apostelen te preken, en het is goed dat de ouderlingen de preken die gelezen worden ook daaruit kiezen. Want in dat boek Handelingen, het woord zegt het al, handelt *God* door de Heilige Geest. De Heilige Geest, uitgestort op de Pinksterdag te Jeruzalem, werkt middellijk. Toen en ook nu. Zijn instrumenten kiest Hij Zelf. Hij, de Geest, is eenswezens met de Vader en de Zoon. Hem schrijven we ook toe, op grond van Gods Woord, Goddelijke Namen, eigenschappen, werken en eer. Hij is beloofd in het Oude Testament. Het allerduidelijkst wel in Joël 2. Maar ook in de Psalmen lezen we van de Heilige Geest: denk maar aan Psalm 33, 51, 139, 143. In Spreuken 1:23 lezen we: 'Zie, Ik zal Mijn Geest ulieden overvloediglijk uitstorten: Ik zal mijn woorden u bekend maken'.

Al Gods kinderen krijgen te doen met de Heilige Geest, wanneer Hij hen gaat overtuigen van zonde, gerechtigheid en oordeel. Wat ons nu opviel bij het lezen in het boek Handelingen, is wat staat geschreven in hoofdstuk 16:40, deze woorden: "...en de broeders gezien hebbende, vertroostten zij dezelve en gingen uit de stad". Wat is daarin nu zo opmerkelijk? Wanneer wij het gehele hoofdstuk lezen, dan vinden we daarin opgetekend door de Heilige Geest, Die het Woord Gods heeft geïnspireerd, dat Paulus en Silas in de gevangenis terecht kwamen. Waarom? Wat was dan wel hun overtreding? Het was dit, dat Paulus de duivel in een zekere dienstmaagd met een waarzeggende geest had geboden om van haar uit te gaan. Met deze waarzeggende geest werd veel geld verdiend. De dienst der zonde kost altijd veel geld. En een mens luistert van nature liever naar de duivel dan naar de levende God. Zij had vanzelf geen eerlijk beroep en bracht haar heren groot gewin toe. O, jonge mensen, vraag om een eerlijke broodwinning. Hoevelen die als slaven van de zonde hun jonge leven al vergooid hebben en zo in de macht van anderen

zijn, dat ze niets van zichzelf bezitten als alleen hun vroeg verwoest lichaam. Om niet te spreken over hun arme onsterfelijke ziel.

Nu deed zij nog wat meer, deze dienstmaagd. Zij volgde Paulus en die bij hem waren, steeds roepende dat zij dienstknechten Gods des Allerhoogsten waren, en de weg der zaligheid verkondigden. Wat op zichzelf de waarheid was. Maar Paulus wilde niet dat zulk een getuigenis uit zulk een mond kwam. U moet dit vergelijken met wat staat in Markus 1:25 en 34. Dus Paulus, zo zegt Gods Woord, daarover ontevreden zijnde, keerde zich om en zeide tot de geest: Ik gebied u in de Naam van Jezus Christus, dat gij van haar uitgaat. En dat gebeurt terstond, want Paulus spreekt hier in de kracht Gods. En hij ging uit ter zelfder ure. Hier wordt letterlijk vervuld wat staat in Markus 16:17: En degenen, die geloofd zullen hebben, zullen deze tekenen volgen: In Mijn Naam zullen zij duivelen uitwerpen...

Nu is de duivel een slechte verliezer, hij kan niet tegen zijn verlies. Dat kunnen wij van nature ook niet. En toch gaat de weg naar de hemel, de smalle weg, altijd weer door het verlies. Soms materieel verlies, maar meer nog moreel verlies. Wat denkt u van het verliezen van onze eigengerechtigheid? Er is geen beter verlies op de wereld denkbaar, Matheüs 10:39, 16:25, 19:16-30, Markus 8:35, Lukas 9:24, 17:33. Haar heren begrijpen zeer goed wat dit alles betekent: weg inkomsten, weg rijk leventje met weinig te doen, daar gaat de hoop van hun gewin. Dat deze jonge vrouw (of meisje) nu verlost is van de duivel doet hun niets. Geld is hun meer waard dan de ziel van hun medemens, ook weer een beeld dat op ons allen past. Haters van God en haters van onze naaste. Denk maar niet dat het er met ons beter voor staat. Er komt een oproer, dat is ook iets dat de duivel altijd probeert, vooral in de kerk, kabaal maken. Daar houdt hij toch zo van, dat is zijn strategie. Op de markt, een publieke plaats, worden Paulus en

Silas vals beschuldigd. Daarin gaan zij de voetstappen van de grote Meester. Dan zal er nog wel meer op volgen. Ja, gezamenlijk staat nu alles en ieder tegen hen op, de kleren worden hen van het lichaam afgescheurd. Ziet u de haat en de woestheid, ook de blindheid? Doch denk nu even terug toen God Saulus arresteerde, hoe hij toen was! Nu worden de ontblote lichamen gegeseld. De Bijbel zegt: met vele slagen. En zo naar de gevangenis. Naar de binnenste kerker, met de voeten in de stok, in verzekerde bewaring, heet dat. Maar ze hebben door genade een heel andere verzekering (Romeinen 8:38,39). Doch hoe beproeft de Heere zijn eigen werk. Daar zitten ze, de lichamen opengereten, ze kunnen zich niet bewegen. Wat wordt het bewaardheid: Indien gij van de wereld waart, zo zou de wereld het hare liefhebben; doch omdat gij van de wereld niet zijt, maar Ik u uit de wereld hebt uitverkoren, daarom haat u de wereld, Johannes 15:19. O, dan spaart God het vlees niet van Zijn kinderen en zeker niet van Zijn knechten. Het moet toch eerst maar beleefd worden, om met het brengen van de allerbeste en allergezegendste tijding tot onze medemens, die in Adam verloren ligt, in de gevangenis terecht te komen. En om degenen die dat werk tegenstaan te zien triomferen.

Maar de rollen gaan omkeren. Want Handelingen is bij uitstek het boek van Christus' overwinning over satan en zijn aanhang. Door het Evangelie en door het geloof. Want wat horen de medegevangenen te middernacht? Zingen. Door wie? Door twee mannen van wie we zouden verwachten dat ze het zouden uitschreeuwen van de pijn. Nee, geliefde lezer, God is toch zulk een wonderdoend God. Eerst hebben ze gebeden, dat heeft de hemel geopend en nu wordt hun mond geopend om te zingen. Zouden de wonden dan al dicht zijn? Och geliefden, hier hebt u wat zo menigmaal gebeurd is ten tijde van vervolging en marteling, God geeft zoveel kracht dat ze de smartelijkste pijnigingen niet hebben gevoeld. Schreven we hier niet boven: Sterk in een Ander? Kom, zeg eens, kent u daar ook wat van? "k Zal Zijn lof zelfs in de nacht, zingen daar ik Hem verwacht, en mijn hart wat mij moogt treffen, tot de God mijns levens heffen". O, hoe is hun ziel versterkt geworden daar in die binnenste kerker en hun hart uitgegaan naar Hem door Wiens striemen hun genezing is

geworden. Hoe is hun hart vol van de liefde Gods in Christus Jezus. Dat heeft in dat zingen doorgeklonken. En dat hebben die arme gevangenen gehoord.

We herinneren ons iets uit de tijd dat we in Rotterdam op de Theologische School ook als docent hadden wijlen ds. P. Honkoop van Kampen. Hij zei een keer tegen ons, studenten: Jongens, als je nu ergens een woordje spreekt en je krijgt wat opening, dan zegt de gemeente wat terug. Wij keken hem aan. Hij zei: Ja, dan krijgen jullie antwoord. Iemand zei: Hoe dan? Hij zei: Door het zingen, dan legt de gemeente haar hart daarin. En dat is toch zo waar. Het is andersom ook waar, als het eens gesloten blijft op de preekstoel, is er ook geen vrijmoedigheid onder of voor de preekstoel. O, wat hebben we toch samen de Heere nodig. Wat geeft het een vrede van binnen als na een week van strijd en omkomen de zondag eens mee mag vallen, als God onveranderlijke trouw ervaren mag worden. Die onbezweken trouw die nooit hun val zal gedogen. En op die val is nu de duivel altijd maar uit. Daar hebben ze het zelf ook zo vaak naar gemaakt, dat God hen

nooit meer helpen zal. Er is gedurig een wonder nodig. Verstaan we dat, vallen we daar van harte bij? Je zou zeggen, met die open ruggen zijn de monden voor altijd dicht. Maar neen, daar zorgt God voor. Hij laat niet varen de werken Zijner handen. Grijpt daar eens moed uit, bestreden zielen. En vraag om dat dierbare geloof, gewerkt door de Heilige Geest. Als hier in de wereld de wegen zo onbegrijpelijk zijn voor u, verdenk dan toch de Heere niet. En geeft dan niet toe aan dat ongelooft van binnen. Want dat doet twijfelen aan God en aan zijn liefde, macht en trouw. Maar zie nu eens hier, zij zingen Gods lof. En daar gebeurt nog meer. Er komt een aardbeving. Snellijk, zo staat er. Maar ook zó precies, dat de boeien van alle mensen los springen, de deuren gaan open, maar niemand wordt gedood en niemand vlucht, terwijl dat nu toch wel kan. Doch we breken het nu hier af, hopende dat we later, zo de Heere wil, iets schrijven mogen over vers 40: "...en de broeders gezien hebbende, vertroostten zij dezelve."

Rev. G.M. de Leeuw,
Rock Valley, Iowa, U.S.A.

mensen ons kerkverband verlieten. Ook dit maal was de instroom (874) kleiner dan de uitstroom. Wat is daarvan de oorzaak? Veruit de meeste mensen die vertrokken, voegden zich in 2004 bij de PKN, de Nederlandse Hervormde Kerk of de Hersteld Hervormde Kerk (resp. 405, 301 en 197). Vanuit de Oud Gereformeerde Gemeenten en Gereformeerde Gemeenten in Nederland was de instroom daarentegen groter dan de uitstroom (resp. 388 en 80). Ds. J.J. van Ekeveld wijst er in zijn jaaroverzicht op dat er al met al een vertrekoverschot was in 2004 van ongeveer achthonderd mensen: een behoorlijke gemeente! Aan de ene kant is het waar dat waar Gods Woord recht gepredikt wordt, er zich afkeer en weerzin zal openbaren. Ook velen van Jezus' eigen discipelen gingen heen! Aan de andere kant mag deze overweging ons niet blind maken voor de noodzaak van zelfonderzoek, ook ons als predikanten niet. Gaat er wat van onze bediening uit? Het is bekend dat van onze Rotterdamse gemeenten in de dertiger jaren van de vorige eeuw grote werfkracht uitging. Waarom? Er werden mensen tot God bekeerd...

Broeder Van Ekeveld maakt in zijn jaaroverzicht behartigenswaardige opmerkingen. Hij gaf zijn beschouwingen als titel mee: Een jaar vol onrust. Daar is niets teveel mee gezegd. Er was onrust in 2004 in de wereld (Irak), in ons land (moord en verharding van standpunten), in de kerken (PKN en HHK) en ook in onze eigen gemeenten. Aan de andere kant wijst onze Zeister predikant op het vele goede dat de Heere ons nog liet. Zo werden bijvoorbeeld zo'n 2200 kinderen gedoopt en mochten bijna 1400 jonge mensen belijdenis doen. Het wegvallen van Gods oude, geofende volk baart evenwel grote zorg. Waar het wezen verdwijnt, zal ook de vorm het niet zo lang meer uithouden. Laat de bede van Habakuk maar de onze mogen zijn: 'Uw werk, o HEERE, behoud dat in het leven in het midden der jaren...'. Het Kerkelijk Jaarboek is verkrijgbaar bij de onder ons bekende boekhandelaars en bij het Kerkelijk Bureau. Een woord van hartelijke waardering past voor allen die eraan hebben meegewerkt!

Met ontferming bewogen

Dan is er het Jaarverslag van de zending. Ook dit jaar een kleurige en keu-

Een Jaarboek en een Jaarverslag

Het is al enige jaren gebruikelijk dat in het begin van de maand juni twee kleine boeken ongeveer tegelijkertijd op mijn bureau belanden: het nieuwe Kerkelijk Jaarboek en het Jaarverslag van 'onze' zending, de ZGG. Steeds besprak ik ze beide in ons kerkelijk blad, soms een week of wat na elkaar. Dit jaar geven we aan beide uitgaven tegelijk aandacht.

Het Kerkelijk Jaarboek 2004

Ons Kerkelijk Jaarboek komt nu alweer voor de 58^e keer uit. Het is een onmisbare vraagbaak geworden voor het kerkelijk leven. Ik vermoed dat er geen dag voorbijgaat waarop ik het niet tenminste een keer raadpleeg. Het is alleen spijtig dat elk jaarboek op de dag van verschijnen alweer verouderd is, omdat alles hier elke dag verandert. Br. G.H. Verweij schreef als voorzitter van de Sectie Kerkelijke Administratie weer een Ten geleide. Hij wijst erop

dat er in het statistisch overzicht van toetredingen en onttrekkingen iets is veranderd. Het is goed dat daarover iets wordt geschreven, want het riep op het eerste gezicht ook bij mij vragen op. In voorgaande jaren stonden in dit overzicht alleen de aantallen personen die waren toegetroten uit of vertrokken naar andere kerkgenootschappen. De toename en afname binnen de eigen gemeenten door doop of overlijden werden niet gepubliceerd. Daarin is nu verandering aangebracht. Op blz. 325 is overigens een fout gesloten in de optelling van de vrouwelijke doopleden: dit aantal moet niet 22.738 zijn, maar 22.378.

Het statistisch overzicht meldt dat ons kerkverband in het jaar 2004 met 727 zielen is toegenomen tot een totaal van 102797. Het is verblijdend, dat in een tijd van verval en afval vast te mogen stellen. Aan de andere kant mogen we niet uit het oog verliezen dat 1650

rige brochure. De titel, *Met ontferming bewogen*, is ontleend aan de woorden uit Markus 6:34. Vanuit Zijn bewogenheid met zondaren leerde Christus de scharen en bracht Hij de boodschap van het Evangelie. Dat is ook onze eerste opdracht in het zendingswerk. Maar met diezelfde ontferming genas Hij ook de zieken, gaf Hij voesels aan de scharen en bad Hij om arbeiders in de oogst. Het Jaarverslag geeft een duidelijk overzicht over het werk van de ZGG. Aan de orde komen de bezinning op het beleid die veel aandacht kreeg in 2004, het Deputaatschap voor de Zending met zijn adviescommissies, het Zendingsbureau in Woerden, de thuisfrontorganisatie, het werk van voorlichting en publiciteit (bijvoorbeeld de *Paulus*), het werk in Albanië, China, Ecuador, Guinee, Indonesië (Papua) en in Nigeria (Izi). Wat de financiën betreft: de reguliere inkomsten kwamen opnieuw uit op zo'n 2,4 miljoen euro, een daling van 2 procent ten opzichte van 2003, toen overigens een recordbedrag aan inkomsten werd ontvangen. De uitgaven stagneerden enigszins. Het Jaarverslag besluit met een overzicht van drie bladzijden personalia. Erg handig voor degene die op dit gebied snel iets na wil slaan.

Het werk van de zending behoort onze hartelijke steun te hebben. Het is ten diepste geen mensenwerk. Het zendingswerk is de arbeid van de grote

Knecht des Vaders, Die aan de rechterhand Gods tot aan het eind der dagen voortgaat de bruidsgemeente die Hij van Zijn Vader kreeg en die Hij kocht met Zijn bloed, toe te brengen. Daar wil Hij mensen bij gebruiken. Maar Hij zet ons er ook altijd weer buiten. Niemand wil graag slijk zijn, nietwaar? Maar slijk *aan Zijn vingers* te mogen zijn is goed en groot. Dat doe Hij onze zendingswerkers maar ervaren en beleven.

Het Jaarverslag 2004 zal op de zendingdag van de ZGG, D.V. zaterdag 18 juni a.s., verkocht worden voor de prijs van € 3,50. Tevens kan men het jaarverslag bestellen door overmaking van € 4,50 (dit is inclusief verzendkosten) op girorekening 397607 t.n.v. Zending Gereformeerde Gemeenten te Woerden onder vermelding van 'Jaarverslag ZGG 2004'.

N.a.v. Kerkelijk Jaarboek 2005; uitgave bureau Kerkelijke Administratie van de Gereformeerde Gemeenten. ISBN 90-721 12-19-9; 512 blz.; prijs: € 9,-.

Met ontferming bewogen, Jaarverslag 2004 ZGG; 36 blz.; prijs: € 4,50 (incl. verzendkosten).

Capelle aan den IJssel,
ds. A. Moerkerken

hem niet ter wille zijn en naar hem niet horen. Maar dat niet alleen, want we lezen in Deuteronomium 13:8,9: "...ook zal uw oog hem niet verschoneren, en gij zult u niet ontfermen, noch hem verbergen; maar gij zult hem zekerlijk doodslaan..." – dat is: gij zult hem zekerlijk aangeven bij de rechter, en bij de terechtstelling zelf de eerste steen naar hem werpen. Dat is een ontzaglijke zaak: niet verschoneren, niet ontfermen, niet verbergen, maar gewis en zeker doden. Ook al verzocht zijn naaste hem tot afgoderij *in het diepst geheim*.

Maar als die naaste nu zijn volle broer was, of zijn eigen kind, of zijn innig geliefde vrouw of boezemvriend? Dan lag het toch wel anders zeker? Nee, juist niet. Want hun aanporren tot afgoderij was voor hem juist het *gevaarlijkst*. Omdat hij hen het meest liefhad, was hun verzoeking voor hem het sterkst. Door hen zou hij zich het eerst laten verleiden, zodat hij tenslotte als een afgodendienaar in de eeuwige dood terecht zou komen. En daarom, van verschoneren, ontfermen of verbergen mocht *nooit* sprake zijn. Die boze moest gedood worden, afgehouden en weggedaan worden uit zijn leven. Want beter zijn allerliefste de dood in, dan zelf eeuwig in het verderf.

Het is u nut!

Zo zegt de Heere ook hier: het is u *nut*. Zoals het nut is voor de bemanning de lading over boord te zetten – hoe kostbaar ook – om het leven te behouden, dan in de woedende baren met man en muis en lading te vergaan. Zoals het ook de mens nut is, dat één van zijn leden wordt weggenomen, tot behoud van zijn hele lichaam. Zoals een oog met een gezwel wordt weggenomen, om te voorkomen dat de kwaal voortwoekert tot de dood. Of zoals een been wordt afgezet, opdat het leven niet verloren wordt. Zijn deze en dergelijke ingrepen niet overbekend? En zeggen we niet, als iemand voor de keus wordt gesteld of dat lichaamsdeel er wel of niet af moet: u hebt in wezen geen keus? Zo duidelijk ligt dat doorgaans als het gaat over het lichamelijke. Zo duidelijk mocht het ook maar zijn voor ons, aangaande het geestelijke. Om des levens wil! Want het is u nut dat één van uw leden verga, en niet uw gehele lichaam in de hel geworpen worde (Matth. 5:30).

Gods Woord over de ergernissen

(9)
Uw rechteroog, uw rechterhand, uw voet – indien zij u ergeren: trek uit, houw af en werp weg

Ons oog – zo zagen we – kan ons ergeren, zodat we zeggen: Had mijn oog maar nooit zo gekeken, zoals David naar Bathseba gekeken heeft. Onze rechterhand kan ons ergeren, zodat het later schreiend wordt berouwd: Had mijn hand zich maar nooit zich uitgestrekt naar de verboden vrucht, zoals Achan gegrepen heeft naar het verbannene. Onze voet kan ons ergeren, ons brengen op plaatsen, waarvan te laat gezegd wordt: Was ik er maar nooit geweest. Zoals Dina, die uitging om heidense meisjes te ontmoeten. Rukt dan uw oog

uit, houw uw hand en voet af, indien zij u ergeren! Zelfs al is het uw *rechteroog*, of uw *rechterhand* – dat is: zelfs als het gaat over de meest nodige en eigenlijk onmisbare leden van uw lichaam. Als ze u ten kwade zijn, u een lokaas zijn tot de zonde, u als struikelblokken voor de voeten liggen – ook al zijn ze voor u nog zo kostbaar – doe ze van u, eer u toegeeft! Trek uit, houw af en werp weg. Doe ze geheel en al weg! Zonder aarzelen! Ook als het gaat om hetgeen u het dierbaarst is. Want de Heere zegt: het is u *nut* (Matth. 5:29).

Volgens de wet van Mozes mocht iemand die in het heimelijke door zijn naaste aangepord werd tot afgoderij,

Uittrekken, afhouden en wegwerpen – dat doet zeer. Dat doet ontzettend veel pijn. Uw inkomsten kunnen verminderen, of zelfs geheel ophouden. Uw muziekinstrument kan verkocht moeten worden. Want wel was het op zichzelf geoorloofd uw te bekwamen en al meer te oefenen in het bespelen ervan, maar u zette uw hart er op. Uw ‘beminde’ dreigde voor u een Delila te worden, u mee te voeren en te verstrikken – dreigde uw zonde te worden tot vallens toe. De nauwe omgang van hem, met wie u zo bevriend was, kan dan afgebroken moeten worden. Plaatsen ontweken, waar u graag kwam. Personen ontweken, die u zo graag mag. Te graag mag. Verlaten uw huis en akker. Verlaten wat u dierbaar en begerenswaardig scheen. Om dán bij onszelf uit te trekken, af te houden en weg te werpen - als een vonnis dat men voltrekt over zichzelf. Zoals het afhakken van de ledematen een straf was die toegepast werd bij misdadigers. O, om de zonde te ontgaan, moet geen offer u te zwaar zijn – dát wil Jezus met deze woorden zeggen. Dat is: onszelf verloochenen. Het vlees kruisigen met de bewegingen en begeerlijkheden (Gal. 5:24). De leden doden die op de aarde zijn (Kol. 3:5). Zó, alsof die leden er in het geheel niet zijn.

Uittrekken, afhouden, wegwerpen, kruisigen, doden. O, wat een woorden! Ons verdorven bestaan moet er aan, ons eigen-ik moet verdorven worden, opdat *ik* niet geheel en al ten verderve ga. De Heere zegt het in Mattheüs 5:29,30 tweemaal: “...want het is u nut dat één uwer leden verga, en niet u gehele lichaam in de hel geworpen worde.” En in Mattheüs 18:8 zegt de Heere: “Het is u beter, tot het leven in te gaan, kreupel of verminkt [zijnde], dan twee handen of twee voeten hebbende, in het eeuwige vuur geworpen te worden.” In Markus 9:43-48 voegt Jezus er driemaal aan toe: “...in het onuitblusselijk vuur; waar hun worm niet sterft, en het vuur niet uitgeblust wordt.”

Het is u *nut*. Eeuwig nut. Het is u *beter*. Eeuwig beter. Want het is van tweeën één: óf één van uw leden vergaat, of ons gehele lichaam zal in de hel geworpen worden. Ja, met nadruk heeft de Heere gezegd wat dat zeggen wil. Want dat vuur is onuitblusselijk, het is een eeuwig vuur – Gods onophoudelijke toorn. Nochtans zal de worm in dat verterend vuur en in die

eeuwige gloed niet sterven, maar knagen – het opengescheurde geweten zal aanklagen, zodat er een vreselijke wanhoop en wroeging zal wezen. En nooit zal dat geweten uitgetrokken of afgehouden en weggegooid kunnen worden. Dit is de schrik des Heeren. We hebben geen keus!

Christus en Belial

En toch.... Ach, wat is de mens een dwaas! Een onzettende dwaas. Wat staat hij zichzelf in de weg! Hij wil uit en van zichzelf nog niet het minste lid verliezen. De minste verminking – geestelijkerwijs – is hem teveel. Dat is ons bestaan. We hebben gekozen in Adam. En proberen Christus en Belial te verenigen. We redeneren, teksten worden aangehaald. Een schijn van recht sust ons geweten. O, we zouden niet zo uitvoerig allerlei besprekingen en voortslepende discussies hebben over allerlei zaken, als we deze woorden van de Heere Jezus over de ergernissen er naast zouden leggen. En als we niet in de waan verkeerden dat we sterker zijn dan Salomo, beter dan Noach en godvruchtiger dan Abraham. O, velen denken tot hun verderf dat ze zichzelf wel kennen, maar ze weten in het minst niet hoe groot en diep de poel van ongerechtigheid is, die ze omdragen. Duizenden beginnen bij een ander en blijven heel hun leven bij een ander – ze komen nooit aan zichzelf toe. Ze houden beide ogen en handen en voeten, maar zullen eeuwig wensen hun leden uitgerukt en afgehouden te hebben.

Gezegend die mens, die leert uitrukken en afhouden door de genade Gods. Gezegend hij, die een koning Nahas wordt voor zijn rechteroog. Door de kracht van Christus' opstanding. Want anders komt er niets van terecht. Vandaar dat we in de Schrift Christus' bruid horen zuchten: Wend mijn ogen af dat zij geen ijdelheid

zien; maak mij levend door Uw wegen. Doe mij in de wet des Heeren gaan, vat Gij mijn rechterhand (Ps. 119:37; Ps. 119:1; Ps. 73:23). Ach Heere, bewaar mijn ogen, mijn voeten en handen. Verleen mij de vreze Uws Naam, opdat ik zou afwijken van de strikken des dood (Spr. 14:27).

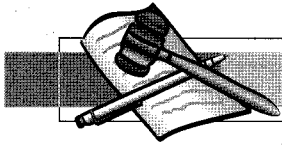
En zo niet?

En als nu Simson, die nazireeër, zijn ogen *niet* uittrekt? Dan is zijn God zo goed het voor hem te doen, gebruikend de Filistijnen als een mes in Zijn hand. Want Hij wil niet dat Simson verloren zou gaan. Hij wil niet dat ook maar één van Zijn kinderen verloren zal gaan. Nooit zal er afval der heiligen zijn, hoewel Hij wraak zal doen over hun zondedaden. Zie, dat is nu Gods welbehagen tot zaligheid. Dat krijgt de hoogste waarde voor degenen die inleven en bekennen, verdiend te hebben dat zij afgehouden en weggegooid worden. Eens zei een oud man, die blind was geworden: ‘Het is goed zo. Nee, het is niet erg, want ik heb reeds zoveel kwaad met mijn ogen gedaan.’ En toch, hij had in zijn leven mogen doen wat Job gedaan had (Job 31:1): “Ik heb een verbond gemaakt met mijn ogen, hoe zou ik dan acht gegeven hebben op een maagd?” Zo dan (Rom. 6:13): “Stelt uw leden niet der zonde tot wapenen der ongerechtigheid; maar stelt uzelf Gode als uit de doden levend [geworden] zijn, en [stelt] uw leden God tot wapenen der gerechtigheid.” Nehemia bad: Gedenk mijner, mijn God, ten goede! De strijdende kerk roept: Schep mij een rein hart, o God, en vernieuw in het binnenste van mij een vaste geest. Verminkt ingaan. En toch volmaakt. Welgelukzalig is het volk, hetwelk het geklank kent!

(wordt vervolgd)

Barneveld,

ds. C. Hogchem

Kerknieuws

BEROEPINGSWERK

Beroepen:

te Scherpenzeel:
kand. E. Adams te Michigan (USA).

Aangenomen:

naar Lelystad: ds. R. Kattenberg te Arnhem.

Bedankt

voor Dordrecht:
ds. M. Golverdingen te Boskoop;
voor Hendrik Ido Ambacht en voor
Oostkapelle: ds. G. Clements te Gouda.

AANGEPASTE KERKDIENTST TE KAPELLE-BIEZELINGE

D.V. **zaterdag 25 juni** zal in het kerkgebouw van de Geref. Gemeente te Kapelle-Biezeling een aangepaste kerkdienst worden gehouden voor mensen met een verstandelijke handicap. In deze dienst, die om 15.00 uur begint, hoopt ds. A. Verschuure voor te gaan. Hij wenst te spreken over "De wedergeboorte als het werk van de Heilige Geest" n.a.v. Johannes 3:7 en 8.

Iedereen, wel of niet verstandelijk gehandicapt, is van harte welkom.

MUTATIES KERKELIJK JAARBOEK 2005

- Pag. 38, PREDIKANTEN
Het tel. nr. van ds. J.M.D. de Heer moet zijn: 0118 - 61 35 30.
- Pag. 141, EDE (afdeling van de gemeente Veenendaal). Het adres van de Noorderkerk moet zijn: Amsterdamseweg 9. Het tel. nr. van de koster moet zijn: 0318 - 48 58 53.
- Pag. 212, gemeente MIDDELBURG-CENTRUM De postcode van ds. J.M.D. de Heer moet zijn 4335 CS
- Pag. 325, STATISTISCH OVERZICHT
Het totaal aantal vrouwelijke doopleden per 31 december 2004 moet zijn: 22.378 (i.p.v. 22.738, zoals vermeld in de vierde kolom.)

AFSCHEIDSDIENST DS. P. MULDER VAN DORDRECHT

Nadat in de morgendienst van zondag 29 mei door de tekstkeuze aandacht was geschonken aan de ingebruikneming van het gerenoveerde kerkgebouw, nam ds. P. Mulder in de middagdienst afscheid van de Ger. Gemeente van Dordrecht wegens zijn vertrek naar Krimpen a/d IJssel. De scheidende predikant koos als tekst voor de afscheidspraak 2 Corinthhe 13:13 'De genade van onze Heere Jezus Christus en de

liefde Gods en de gemeenschap van de Heilige Geest zij met u allen. Amen'. Het thema van de preek luidde: 'Afscheidsgroet'. Ds. Mulder bepaalde zijn gehoor bij twee gedachten: vanuit geestelijke betrokkenheid en vragend naar Goddelijke weldadigheid.

Hij memoreerde de intredetekst uit Psalm 67: 'God zij ons genadig en zegene ons; Hij doe Zijn aanschijn aan ons lichten'. De Heere heeft deze bede waar gemaakt. De Heere is genadig geweest en heeft willen zegenen. Hij heeft Zijn aanschijn doen lichten in de gezondheid: steeds kon ds. Mulder voorgaan en was hij in staat zijn pastoraal werk te verrichten. Ook bij de prediking, bij de bediening van het Heilig Avondmaal, bij ziekte, sterfbedden en bij begrafenissen mocht dat soms ervaren worden.

Uit zijn woorden blijkt de betrokkenheid van Paulus op de gemeente van Corinthhe. Zo voelde ds. Mulder ook zijn betrokkenheid op de zielen van de kudde van de gemeente van Dordrecht. Hij wenste bovenal toe de betrokkenheid van de Heere op de gemeente. Een dominee kan niemand bekeren. Ds. Mulder spoorde zijn gehoor aan om om de Geest te bidden.

De tekst was een afscheidsgroet van Paulus aan Corinthhe, het is een afscheidsgroet van ds. Mulder aan de gemeente van Dordrecht. Maar het is geen afscheidsgroet van de Koning der Kerk, Want Die blijft en Zijn Woord blijft. Genade is voor iedereen nodig, omdat er een breuk geslagen is tussen God en de mens. Daarom mag een mens niet rusten voordat hij weet, door de bearbeiding van de Heilige Geest, dat het goed is tussen de Heere en de ziel. Dat hij weten mag, met lichaam en ziel het eigendom te zijn van de Zaligmaker en Verlosser, Jezus Christus. Gods genade is rijk en breed. Overvloeiende. De liefde van God de Vader en van de Zoon Christus Jezus en van de Heilige Geest verblijdt het hart en is voorwerp van eeuwige aanbidding. De grootste ellende is dat de mens zich uit de gemeenschap van God heeft gezondigd. Maar er is herstel mogelijk. Door de Geest des Heeren. De Heilige Geest gaat dan woning maken bij onheilige mensen. Dan ontstaat er een onverbreekbare band, die ook aan het Woord bindt. Het is Gods weldadigheid, Zijn genade, Zijn liefde, Zijn gemeenschap. 'Zo kunnen wij elkaar loslaten', aldus ds. Mulder.

Na de preek dankte ds. Mulder de vertegenwoordigers van de burgerlijke overheid en de diverse kerken voor hun aanwezig-

heid en de goede contacten die er waren. Hij dankte de kerkenraad en de gemeente voor de verbondenheid die ervaren mocht worden zowel in tijden van verdriet en zorg als bij blijdschap en vreugde. Het was Gods wil dat hij naar Dordrecht ging. Het is ook Gods wil dat hij nu moet vertrekken. De weg die ds. Mulder te gaan had, liep door Dordrecht. De vertrekkende predikant werd aan het eind van de dienst toegesproken door ds. W. J. Karels namens de Classis Dordrecht en de Particuliere Synode Zuidwest. Namens de plaatselijke predikanten sprak ds. P. Molenaar. Ouderling A.D.M. Lambregts sprak de scheidende dominee en zijn gezin toe namens de kerkenraad en gemeente. Hij liet hen toezingen Psalm 121:4. Nadat ds. Mulder alle sprekers dankgezegd had voor hun woorden en goede wensen en de toegezongen bede, legde hij voor het laatst als eigen herder en leraar de zegen op de gemeente.

J. Everse, scriba

VERSLAG VERGADERING PARTI- CULIERE SYNODE NOORD-WEST OP 21 APRIL 2005 TE WOERDEN

Op de avond voorafgaand aan de vergadering is een bidstond gehouden te Woerden. In deze bidstond ging voor de preses van de vorige Synode, ds. J.J. van Ekeveld. Hij bediende daarbij het Woord uit Gen. 18:22b "maar Abraham bleef nog staande voor het aangezicht des Heeren".

Het thema van de preek was: "Abraham als voorbidder". Stilgestaan wordt bij:

- 1e Abrahams staan
- 2e Abrahams bidden
- 3e Abrahams zwijgen.

Namens de roepende kerk van Woerden opent ds. W. Harinck de vergadering met het laten zingen van Psalm 33 vers 10. Hij leest 2 Timotheus 2:1-13 en gaat voor in gebed.

Hij verwelkomt de afgevaardigde predikanten en ouderlingen, alsmede de afgevaardigde deputaten art. 48 en belangstellenden.

Voor belangrijke gebeurtenissen in de classes verwijst hij naar het memorandum, maar memoreert wel het overlijden van ds. A.M. den Boer en de emeritering van ds. T.M. van Dijk.

Uit de lastbrieven blijkt dat twee primus-afgevaardigden zich laten vervangen door secundi.

Tot moderamen wordt gekozen ds. J.J. van Ekeveld, preses; ds. M. Golverdingen, assessor preses; ds. W. Visscher, eerste scriba en ouderling C. Vonk Noordergraaf, tweede scriba. Bij acclamatie wordt ouderling H. Blankenstijn benoemd tot quaestor. Namens de P.S. Zuid-West en Oost brengen resp. ds. M. van Gelder, ds. B. van der Heiden en ds. G. Hoogerland de groeten en zegenwensen over.

Er zijn schriftelijke verslagen ontvangen van de deputaten art. 48 D.K.O. over de vergaderingen die ze hebben bijgewoond

van de Particuliere Synodes Zuid, Oost en Zuid-West.

Naar aanleiding van de rapportages wordt door een afgevaardigde gevraagd of het niet gewenst is om in verslagen van meerdere vergaderingen waarin appellanten aan de orde komen, de namen van appellanten niet te vermelden. De synode stemt hier mee in en besluit als gedragslijn aan te houden om het noemen van namen van appellanten in rapporten te vermijden. Het lijkt de synode goed om in een brief aan het deputaatschap Kerkrecht te vragen om hiervoor een algemene gedragslijn op te stellen voor alle P.S. en verslagen die er gepubliceerd worden.

Door de deputaten art. 49 D.K.O. is een verslag opgesteld van het bijwonen van de vergadering van de classis Amsterdam op 2 juni 2004. Tijdens deze vergadering heeft de classis aan ds. T.M. van Dijk op eervolle wijze emeritaat verleend.

Er behoeven geen benoemingen plaats te vinden en er zijn geen punten ter behandeling ingediend.

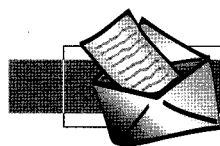
Het financieel verslag over het jaar 2004 en de begroting voor 2005 leveren geen vragen op. De bijdrage wordt bepaald op € 1,- per lid en dooplid. De financiële gegevens over 2003 en 2004 zijn gecontroleerd en waren in orde.

Br. Blankensteijn wil zich voor de volgende P.S. terug trekken als quaestor en zou graag een secundus naast zich hebben, aan wie hij zaken over kan dragen. De preses stelt daarom voor een secundus te kiezen. De secundus wordt niet bij acclamatie quaestor van de volgende P.S. Er zal dan een nieuwe quaestor gekozen worden. Door stemming wordt ouderling J.W. van Dijke gekozen als secundus quaestor.

De gemeente Leiderdorp wordt aangewezen om de volgende vergadering van de Particuliere Synode Noord-West bijeen te roepen op D.V. donderdag 18 mei 2006. De bidstond zal worden gehouden op D.V. 17 mei 2006 in het kerkgebouw te Leiderdorp, waarin de preses ds. J.J. van Ekeveld hoopt voor te gaan. De vergadering zal in het verenigingsgebouw te Lisse plaatsvinden.

In zijn slotwoord wees de preses erop dat er geen belangrijke agendapunten te bespreken waren, maar dat er wel zorgen zijn binnen het kerkelijk leven die drukken. Wij behoeven de kerk niet in stand te houden, maar we dragen wel verantwoordelijkheid. De Heere schenke geloof om te geloven dat Christus Zijn Kerk in stand houdt. Laten we niet krampachtig denken dat wij het moeten doen. Er is geen zaak vaster en zekerder dan die van de Kerk. De preses wenst ieder toe de bediening vanuit de levende en dienende Christus. Hij verzoekt de assessor preses ds. M. Golverdingen de vergadering te beëindigen. De vergadering zingt op zijn verzoek Ps. 119:45. Daarna gaat hij voor in gebed. Hierna sluit de preses de vergadering.

C. Vonk Noordegraaf, tweede scriba.

Berichten

CURSUS GODSDIENST ONDERWIJS (CGO)

De sluiting van het cursusjaar 2004-2005 van de CGO zal D.V. plaatsvinden op zaterdag **25 juni**. Plaats: kerkgebouw van de Geref. Gemeente te Rotterdam-C. Aanvang: **10.00 uur** (vanaf 9.30 uur inloop met koffie).

Programma:

1. Opening door de voorzitter van het bestuur, ds. B. van der Heiden.
2. Lezing door ds. P. Melis over "Het ambt aller gelovigen".
3. Pauze (in de pauze worden de cijferlijsten van A1 en B1 van de verschillende cursusplaatsen uitgereikt).
4. Uitreiking getuigschriften A2 en B2.
5. Sluiting.

We streven er naar om ca. 12.00 uur de bijeenkomst te beëindigen.

We verwachten zoveel mogelijk docenten en cursisten. Jammer genoeg liep het aantal aanwezigen de laatste keren terug. Laten we de onderlinge band "EENmaal per jaar" versterken!! Komt allen naar Rotterdam op 25 juni!

Tel. rector: 033-2772581.

Tel. voorlichter: 0167-573118.

BEZICHTIGING KERK IN RHENEN

Op D.V. zaterdag **25 juni** is er van 14.00

uur tot 16.00 uur voor belangstellenden gelegenheid om de verbouwde kerk van de Geref. Gemeente te Rhenen, Achterbergsestraatweg 59-a, te bezichtigen onder het genot van een kopje koffie of frisdrank.

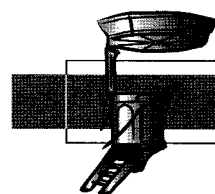
ZANG- EN MUZIEKAVOND GOUDA/HAASTRECHT

Het jongerenkoor "Da Capo" uit Gouda heeft er inmiddels een traditie van gemaakt om het zangseizoen af te sluiten in de Grote Kerk van Haastrecht. Dit jaar is het thema: "Psalmen door de eeuwen heen".

We hopen op D.V. vrijdag **17 juni** psalmen in verschillende bewerkingen en talen te laten horen. Ook zullen we enkele muziekstukken uit de 20e eeuw uitvoeren. De koorzang wordt afgewisseld met zang, orgel en instrumentale intermezzo's. De collecte is t.b.v. het bouwfonds van de Geref. Gemeente van Gouda. Aanvang: **20.00 uur**.

VERENIGING ZONDAGSRUST EN ZONDAGSHEILIGING

Op uitnodiging van bovengenoemde vereniging hoopt ds. G. Mouw op D.V. dinsdag **21 juni** te spreken in het kerkgebouw van de Geref. Gemeente te Hardinxveld-Giessendam, Buitendams 118. Aanvang: 19.30 uur.

Predikbeurten

ZONDAG 19 JUNI 2005

Aagtekerke 14.30 uur ds. Veenendaal; Alblasserdam 9.30 en 16.30 uur leesdienst; Amersfoort 9.30 (H.A.) en 16.30 uur ds. Visscher; Amsterdam-Noord 18.30 uur ds. Neele; Apeldoorn 10.00 en 17.00 uur ds. Meeuse; Arnhem 10.00 uur leesdienst en 16.00 uur ds. Kattenberg; Barendrecht (in CGK; Voordijk 252) 13.30 (H.A.) en 19.00 uur ds. Terlouw; Beekbergen 10.00 en 19.00 uur ds. Kleppe; Benthuizen 9.30 en 18.00 uur ds. A.B. van der Heiden; Berkenwoude 19.00 uur ds. Clements; Bodegraven 10.00 (H.A.) en 16.30 uur ds. Boogaard; Boskoop 9.30 en 16.30 uur ds. Golverdingen; Capelle a/d IJssel-Middelwatering 10.00 (H.A.) en 16.30 uur ds. Silfhout; Capelle a/d IJssel-West 10.00 en 17.00 uur ds. Moerkerken; De Valk-Wekerom 9.30 en 19.00 uur ds. Van Boven; Doetinchem 9.30 (H.A.) en 18.30 uur ds. Kattenberg; Dordrecht 19.00 uur ds. P. Mulder; Drachten 9.30 en 19.00 uur leesdienst; Ede (Noorderkerk, Amsterdamseweg

9) 19.00 uur ds. F. Mulder; Elspeet 10.00 en 18.30 uur ds. Vermeij; Emmeloord 19.00 uur ds. Bakker; Ermelo 9.30 en 18.30 uur ds. L. Blok; Genemuiden 9.30 en 15.30 uur leesdienst; Goes 18.00 uur stud. Van Manen; Gouda 9.30 en 16.30 uur ds. Clements; Goudswaard 14.30 uur ds. P. Mulder; 's-Gravenhage 10.00 en 16.30 uur ds. Driessen; 's-Gravenpolder 9.30 en 18.00 uur ds. Schipper en 14.00 uur leesdienst; Groningen 9.45 en 15.30 uur ds. Vreugdenhil; Hardinxveld-Giessendam 9.30 en 18.00 uur ds. W.J. Karels; Hendrik-Ido-Ambacht 10.00 en 17.00 uur ds. Mijnders; Hilversum 10.00 en 16.00 uur ds. G. Pater; Hoofddorp 9.30 uur ds. Paul; Hoogeveen 15.30 uur ds. Schreuder; Hoogvliet 10.00 en 16.30 uur ds. Baaijens; Houten 11.00 uur ds. Van der Net en 17.00 uur leesdienst; Kampen 9.30 en 15.00 uur ds. Tanis; Kapelle-Biezeling 9.30 en 18.00 uur ds. Hakvoort en 14.00 uur leesdienst; Katwijk aan Zee 10.00 en 16.00 uur stud. Van Belzen; Klaaswaal 9.30 (H.A.) en

18.00 uur ds. Van Aalst; Kootwijkerbroek 10.00 en 19.00 uur leesdienst; Kortgene 14.30 uur ds. Hakvoort (Herv. Kerk); Krabbendijke 9.30 (H.A.) en 18.00 uur ds. Verschuure en 14.00 uur leesdienst; Krimpen a/d IJssel 10.00 en 16.30 uur ds. P. Mulder; Leiderdorp 10.00 (H.A.) en 16.30 uur ds. C. Harinck; Lelystad 9.30 en 16.00 uur ds. Bakker; Lisse 9.30 (H.A.) en 16.00 uur ds. Neele; Marknesse 19.00 uur ds. Schot; Meliskerke 9.30 en 19.00 uur ds. Moens; Middelburg-Centrum 9.30 en 18.30 uur ds. De Heer en 14.00 uur leesdienst; Middelburg-Zuid 9.30 en 18.30 uur ds. Van Gelder en 14.00 uur leesdienst; Middelharnis 9.30 en 18.00 uur ds. J. Karels; Moerkapelle 19.00 uur ds. Driessen; Nieuw Beijerland 9.30 en 18.00 uur ds. De Wit; Nieuwer ter Aa 19.00 uur ds. Beens; Nieuwerkerk Zld 9.30 (H.A.) en 15.30 uur ds. Gunst; Nijkerk 14.30 uur ds. L. Blok; Nisse 14.30 uur ds. Schipper; Nunspeet 9.30 (H.A.) en 15.00 uur ds. Schot; Oosterend- Texel 10.00 en 18.00 uur ds. Van Dijk; Oostkapelle 9.30 en 15.00 uur stud. Van Manen; Opheusden 10.00 en 18.30 uur leesdienst; Opperdoes 10.00 (H.A.) en 16.00 uur ds. Hoogerland; Oud Beijerland 9.30 en 18.00 uur ds. Van Krimpen; Poortugaal 14.30 uur ds. Van Krimpen; Poortvliet 14.30 uur ds. Brugge; Puttershoek 10.00 en 16.30 uur ds. B. van der Heiden; Rhenen 10.00 en 17.30 uur leesdienst; Ridderkerk 9.30 en 16.00 uur ds. Beens; Ridderkerk-Slikkerveer 9.30 en 16.00 uur ds. J. de Pater; Rijssen-Noord 9.30, 14.30 (Bijbellezing) en 18.30 uur ds. Van Dieren; Rijssen-West 18.30 uur ds. Mol (H.D.); Rijssen-Zuid 9.30, 14.30 en 18.30 uur leesdienst; Rotterdam-Alexanderpolder 15.00 uur ds. W.J. Karels; Rotterdam-Zuidwijk 10.00 uur ds. Terlouw en 15.00 uur ds. A.B. van der Heiden; Scherpenisse 9.30 en 18.30 uur ds. Brugge en 14.00 uur leesdienst; Scherpenzeel 10.00 en 18.30 uur ds. P. Blok; Scheveningen 10.00 (H.A.) en 17.00 uur ds. Zippro; Soest 18.30 uur ds. G. Pater; Terwolde-De Vecht 9.30 (H.A.) en 14.30 uur ds. Tuinier; Tholen 10.00 en 18.30 uur ds. De Jongste en 14.30 uur leesdienst; Uddel 10.00 en 18.30 uur ds. Mouw; Urk 10.00 en 17.00 uur leesdienst; Utrecht 10.00 uur ds. Bac; Veen 9.30 en 18.00 uur ds. Melis; Veenendaal 9.30 en 16.00 uur ds. F. Mulder; Vlaardingen 16.30 uur ds. Paul; Vlissingen 9.30 en 16.00 uur leesdienst; Waarde 9.30 en 18.00 uur ds. Hofman en 14.00 uur leesdienst; Waardenburg 10.00 en 18.30 uur ds. Mondria; Wageningen 10.00 en 18.30 uur leesdienst; Werkendam 10.00 (H.A.) en 18.00 uur ds. M. Karens; Westkapelle 14.00 uur ds. De Heer; Woerden 10.00 (H.A.) en 18.30 uur ds. W. Harinck; Wolphaartsdijk 14.00 uur ds. Van Gelder; Yerseke 9.30 en 18.00 uur ds. Verweij en 14.00 uur leesdienst; Zeist 10.00 en 18.30 uur ds. Van Ekeveld; Zoetermeer 18.30 uur stud. Van Belzen; Zwijndrecht 14.30 uur ds. De Wit; Zwolle 9.30 en 19.00 uur ds. Schreuder.

DINSDAG 21 JUNI 2005

Dirksland 19.30 uur ds. G. Pater;

Hardinxveld-Giessendam 19.30 uur ds. Mouw; Hendrik-Ido-Ambacht 19.45 uur ds. Mondria; Nieuwdorp 19.30 uur ds. De Heer.

WOENSDAG 22 JUNI 2005

Aagtekerke 19.30 uur ds. Zippro (voor de zending); Beekbergen 19.30 uur ds. Hoogerland; Berkenwoude 19.30 uur ds. Schreuder (in Herv. Kerk); Capelle a/d IJssel-West 19.45 uur ds. Mondria; De Valk-Wekerom 19.30 uur ds. Van Boven (Bijbellezing); Dinteloord 19.30 uur ds. Silfhout; Emmeloord 19.30 uur ds. Van Krimpen; Haarlem 19.30 uur ds. Clements; Hoofddorp 19.30 uur ds. B. van der Heiden; Katwijk aan Zee 19.45 uur ds. Driessen; Middelharnis 19.30 uur ds. De Heer; Mijdrecht 19.30 uur ds. De Jongste; Naaldwijk 19.45 uur ds. Neele; Nieuwer ter Aa 19.45 uur ds. Schipper; Nijkerk 19.30 uur ds. Beens; Poortugaal 19.30 uur ds. Hogchem; Puttershoek 19.30 uur ds. De Jongste; Rilland-Bath 19.30 uur ds. Kleppe; Rotterdam-Alexanderpolder 19.30 uur ds. Gunst; Sint Annaland 19.30 uur ds. Moens; Stolwijk 19.30 uur ds. Terlouw; Veenendaal 13.30 uur (huw.bev.) ds. F. Mulder en 19.30 uur ds. Schot; Werkendam 19.30 uur ds. F. Mulder (voor de zending); Zoetermeer 19.30 uur ds. Tuinier; Zwolle 19.30 uur ds. Van Dieren.

DONDERDAG 23 JUNI 2005

Aalburg 19.30 uur ds. Hakvoort; Borssele 19.30 uur ds. M. Karens; Enkhuizen 19.30 uur ds. Melis; Gorinchem 19.30 uur ds. Hogchem; 's-Gravenzande 19.45 uur ds. Paul; Kapelle-Biezelinge 19.30 uur ds. De Jongste; Kortgene 19.30 uur ds. Kleppe (Herv. Kerk); Ooltgensplaat 19.30 uur ds. Silfhout; Oosterland 19.30 uur ds. P. Mulder; Ouddorp 19.30 uur ds. Verweij; Scherpenzeel 19.30 uur ds. L. Blok; Stad a/h Haringvliet 19.30 uur ds. Van Gelder; Wageningen 19.30 uur ds. Schreuder (voor de evangelisatie).

VRIJDAG 24 JUNI 2005
Drachten 14.00 uur ds. Hoogerland (huw.bev.).

ZATERDAG 25 JUNI 2005
Kapelle-Biezelinge 15.00 uur ds. Verschuure (dienst voor verst. gehandicapten).

EVANGELISATIESAMENKOMSTEN

Alkmaar:

Evangelist G. Baan; kerkgebouw 't Wuiver 2-a, Oudorp NH, gem. Alkmaar; diensten iedere zondag om 10.00 en 16.30 uur, 19 juni leesdiensten.

Amsterdam:

Evangelist J. Krijgsman; kerkgebouw Bij Simon de Looier, Looiersgracht 70. Samenkomsten iedere zondag 10.30 en 17.00 uur. Dage Amsterdam? Bezoek dan eens onze evangelisatiepost. Open van dinsdag t/m zaterdag tussen 10.00 - 16.00 uur. Hartelijk welkom!

Emmen:

Evangelist C. van Drunen; kerkgebouw Prinsesselaan 6-I te Emmen; diensten iedere zondag om 9.30 en 15.30 uur.

Leeuwarden:

Evangelist S. de Visser; kerkgebouw Achter de Hoven 2-c; diensten iedere zondag om 9.30 en 16.00 uur.

Merksem:

Evangelist A. van Setten; Prot. Kerk, Oude Barreellei 64; diensten iedere zondag om 10.00 en 17.00 uur.

Tilburg:

Evangelist H.J. van den Boogaart; kerkgebouw Offenbachstraat 105-107. Diensten iedere zondag om 10.00 en 18.30 uur. U bent hartelijk welkom in de BIJBEL-winkel van dinsdag t/m zaterdag, tussen 10.00 en 17.00 uur. Offenbachstraat 107.

Advertenties

Begravenissen
Persoonlijke zorg voor uw begrafenissen

Berkenbroek 7 - Reeuwijk
info@harkesbegravenissen.nl
www.harkesbegravenissen.nl

(0172) 21 21 22
Wij verzorgen alleen begravenissen - Dag en nacht bereikbaar

Harderwijk, aanb. **kosth. v. maandag-vrijdag** v. jongen die S.O.M.A.-S.B.W. Coll. volgt. 0341-417339.

BAKKEVEEN in de Fr. Wouden (12 km van Drachten) t.h. **keurige stacaravans!** Voor last-minute prijzen! Vrij 17/6 t/m 1/7 voor 100/125 en 150 p.w. Hoofdseizoen > de laatste weken 200/250 p. week. 0512-516096, www.vdsluisvakanties.nl. Op Ameland en Terschelling vrij na 26/8.

Zendingenfamiliedag

Op **DV zaterdag 2 juli 2005** organiseren de zendings-commissies van de Bevelanden weer de jaarlijkse zendingenfamiliedag. Dit jaar is er een korte fietstocht van 30 km, een lange fietstocht van 45 km en een autotocht van 80 km.

De start- en stopplaatsen zijn de Petrakerk in Kapelle, het Calvijn College in Goes, de Julianaschool in 's Gravenpolder, fruitbedrijf Van Damme in Nisse en het Calvijn College in Krabbendijke. In Krabbendijke kunt u alleen starten voor de autotocht. In de andere plaatsen kunt u ook starten voor de verschillende fietstochten.

Deelname aan een fietstocht kost € 2,50 per fietser met een maximum van € 7,50 per gezin. Deelname aan de autotocht kost € 7,50 per auto. Starten kunt u tussen 10:00 en 14:00 uur.

Voor informatie kunt u contact opnemen met Piet Goedegebuure, tel. (0113) 343667 of Aart de Korte, tel. (0113) 341910.

begrafenisverzorging T. den Hollander

Begravenissen in Vlaardingen, Rotterdam, Gouda, den Haag en omstreken.

Opbaarmogelijkheden in een door u gewenst uitvaartcentrum of thuis met koeling.

Geen crematies.

Dag en nacht bereikbaar.

Mozartaan 13
3131 ES Vlaardingen
Tel. 010 - 4600509

Voor het leveren en leggen van natuurstenen vloeren en het plaatsen van aanrechtbladen en grafgedenktkens. **J. Slingerland Natuursteen** 0184-611917.

JOHANNUS - CONTENT - DOMUS

ma gesloten
di - vr 09.00 - 12.00 / 13.30 - 17.30
vr avond 18.30 - 21.00
za 09.30 - 12.00 / 13.30 - 17.00
ruime collectie bladmuziek (ook klaver) en CD's

A. van Oostedelaan 35
3904 TJ Veenendaal

Tel: 0318 - 505063
Fax: 0318 - 505061

Info @ andanteorgels.nl
www.andanteorgels.nl

DE SPECIALIST IN HUISKAMER- EN KERKORGELS

Boeder Scherpenzeel

AMBTSKLEDING

Kostuums: 2 en 3 delig zwart - grijs - e.a.

Preekjassen ~ Jacquets ~ Pantalons

Streppantalons ~ Overhemden ~

Stropdassen ~ Sokken ~ Overjassen

Hoeden ~ Schoenen

Winkel:

Dorpsstraat 229, 3925 KC Scherpenzeel
Telefoon 033-2778899 / 033-2778068

Op afspraak ook Service aan huis!
M 06 5321 5334

B&B voor 2 pers. in z.o. Engeland.
Uitst.uitgangsp. voor daytrips naar Londen, Kent, Surrey en Sussex. Holl.spr.! Tel. 0044-20865474782 of info Ned. 0184-691217

Begrafenis Verzorging Tollenaar
Voltastraat 21, 4532 LG Terneuzen
Tel. 0115-612554 - Geen crematies

Voor een zorgzame begeleiding

Begrafenisonderneming

Adres: Stationweg 411, 3825 CD Scherpenzeel
Telefoon: 033 277 0555
Amersfoort, Nijkerk, Hoevelaken, G.C. van Haren, 06 5590 7879

Stationweg 411
3825 CD Scherpenzeel
Centraal nummer (24 uur):
033 277 0555

Uitgesneden teksten div. modellen
G. v.d. Dikkenberg, Munnikenweg 11,
3905 MD Veenendaal, tel. 0318-540252

Wij verzorgen begravenissen in alle plaatsen op de Veluwe en in Rijssen en aangrenzende gebieden.

Geen crematies.

Ongeacht bij welke begrafenisvereniging of begrafenisfonds men is aangesloten.

Begrafenisverzorging Vos

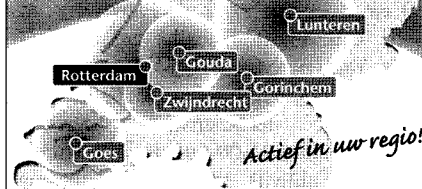
Aardhuisweg 74, 3888 MG Uddel
tel. (0577) 401689, fax (0577) 401027

BEGRAFENISVERZORGING VOS - VERTROUWD VERZORGD

De Valk/Lunteren, goed verz. gez. inger. vak.woning, rustig en landelijk gel., dicht bij bos (alles begane grond) 0318-461624. Vrij voor wk. 28, na wk. 34.

Te huur in Zeeland (Schouwen Duiveland) een 6-persoons chalet op rustig park. 0113-302680.

Zorg dichtbij

Thuiszorg nodig? Bel Agathos voor zorg dichtbij huis. Wij verlenen vanuit onze reformatische grondslag:

- Huishoudelijke verzorging
 - Persoonlijke verzorging
 - Verpleging • Psychosociale zorg.
- Via de Agathos Zorglijn 010 264 07 77 krijgt u onze zorgmanager in uw regio aan de lijn.

Agathos
THUISZORG

T 010 264 07 77 | www.agathos-thuiszorg.nl

Zorg met een eigen kleur

Van Horssen bv

DORPSSTRAAT 100 - 3881 BE PUTTEN
Tel. 0341 36 22 77 Fax 0341 36 20 77

Statenbijbels - Huisbijbels - Kinderbijbels
Kerkbijbels (alles Statenvertaling)
Theologische werken - Dagboeken
Bijbel- en Catechismusverklaringen
Leesboeken voor jong en oud
Voordeelaanbiedingen
Tweedehands en Antiquarisch
Psalm- en Muziekboeken
Bladmuziek (noten en klavarskribo)
CD's en Musicassettes
Boeken- en CD-bonnen
Wens- en Gelegenheidskaarten

ZOMERVOORDEEL

Neem mee op vakantie... of voor thuis: Drie preken op CD van ds J.J. van Ekeveld.

- *Handel. 28 : 31*
Onverhinderd, een bemoedigend woord
- *Handel. 26 : 28*
Bijna, het woord van Agrippa
- *Handel. 24 : 25*
Later, het woord van Felix

In mooie CD-cassette voor slechts € 7,50 (excl. verzendkosten).

Bel of mail: CDCopy Kapelle, (0113) 34 10 95 of cdc Copy@eleos.nl

CDCopy Kapelle is een onderdeel van DAC "De Werkplekke", Eleos, Stichting gereformeerde geestelijke gezondheidszorg, www.eleos.nl

Stichting Verzorgingshuizen Regio Oost, uitgaande van de Gereformeerde Gemeenten, beheert drie verzorgingshuizen: Bethesda in Den Dolder, Elim in Barneveld en Huize Maranatha in Rijssen. De huizen kenmerken zich door persoonlijke zorgverlening en een huiselijke sfeer. Daardoor is de sfeer - voor medewerkers en bewoners - vertrouwd.

Voor Huize Maranatha in Rijssen zoeken wij een fulltime

Manager Zorg en Welzijn m/v

die in collegiale samenwerking met de andere managers van Bethesda en Elim de zorg en ondersteunende begeleiding binnen de SVRO wil aansturen.

De functie

Als Manager Zorg en Welzijn geeft u leiding aan de teamleiders en praktijkopleiders. U maakt deel uit van het managementteam. Samen met de Managers Zorg en Welzijn van onze locaties Bethesda en Elim bent u verantwoordelijk voor het zorg- en welzijnsbeleid binnen de SVRO. U draagt de identiteit van de organisatie actief uit en u kunt deze binnen de zorgvisie van de SVRO gestalte geven in het dagelijks functioneren. U heeft een duidelijke visie op de hedendaagse ouderenzorg en ontwikkelingen binnen de AWBZ. U realiseert de gestelde strategische en organisatorische doelen en bent inspirerend en motiverend voor teamleiders. Bovendien bent u in staat om op een heldere wijze te communiceren met teams, personeelsleden, cliëntenraden, ondernemingsraad, cliënten en hun familie.

Wij zoeken

Een kandidaat met kennis van (ouderen)zorg, inzicht in de huidige wet- en regelgeving van het zorgveld en een coachende stijl van leidinggeven. Uw kennis ligt op HBO-niveau. Als Manager Zorg en Welzijn wilt u verantwoordelijkheid dragen t.a.v. budget en product. U beschikt over een grote mate van zelfstandigheid en flexibiliteit. Van kandidaten is vereist dat zij lid zijn van de (Oud) Gereformeerde Gemeenten (in Nederland) of één van de andere reformatorische kerkenoorschappen, zodat zij positief kunnen bijdragen aan de woon- en werksfeer binnen de SVRO.

SVRO biedt

Wij bieden een baan met volop afwisseling en zelfstandigheid. De werksfeer binnen de SVRO is huiselijk en respectvol.

Meer informatie?

Voor meer informatie over deze functie kunt u bellen met de heer J.J. van Ginkel, algemeen directeur, telefoonnummer: (0548) 536 217.

Uw sollicitatie

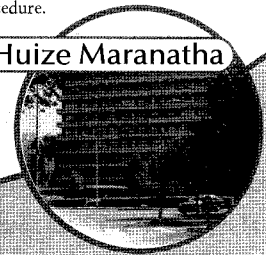
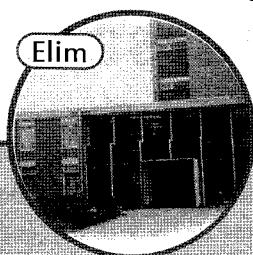
Heeft u interesse in deze functie? Stuur dan uw schriftelijke reactie voor D.V. 25 juni 2005 naar: SVRO, t.a.v. mevrouw D.J. Jansen-Ligtenberg, Diekjansweg 1, 7462 JD Rijssen. Reageren per e-mail kan ook: i.jansen@svro.nl. De oriënterende gesprekken staan gepland op D.V. vrijdag 1 juli. Een assessment kan deel uitmaken van de selectieprocedure.

Huize Maranatha

Bethesda

Elim

SVRO. Zorg met de van vertrouwd.

SVRO • Diekjansweg 1 • 7462 JD Rijssen • Tel. (0548) 536 217 • www.svro.nl

KLASSE
MAAKT ONDERSCHIED

Stolk Orgels is hoofddealer van:
Johannus - Eminent
Domus - Ahlborn

Stolk orgels
tel.: 0180 - 31 56 52

Nieuwkerk a/d IJssel, Vrijheidslaan 55,
Krabbendijke, Oostpolderweg 1
Nederhemert Nrd., Ormelingstraat 36
Beesd, Veerweg 14
Papendrecht, Overtoom 18

UNIEK IN PRIJS

Ching-Hu
snakt naar
één glas water

Maar het water is vies
en veroorzaakt ernstige ziektes.

• Opleiding • Vertaalwerk • Eigen drukkerij • Lectoraatverpleging • Diaconale hulpverlening

Stichting Bijbelse Hulpverlening China! Stort uw gift op bankrekening 3473.76.029 en geef de Chinezen het levende Water in reformatorische lectuur!

BOEKEN EN MUZIEK
VAN DER BOOM
Voorstraat 41 - 3245 BG Sommelsdijk
Tel. (0187) 482614 - Fax (0187) 484520

AVONDMAAL-SERVIEZEN

Uit voorraad of naar tekening.

Schoonhovens Silverhuys B.V.

Postbus 35, 2870 AA Schoonhoven,

Telefoon 0182 - 382614.

Bescherm joodse kinderen tegen terreur!

De christelijke stichting "Vrienden van het Cheider"

- Zorgt voor beveiliging van de joods- orthodoxe- school "het Cheider" in Amsterdam
- Keert zich tegen antisemitisme en terreur
- Helpt joodse kinderen

Maak uw gift over op Giro 419925 Bank 65.30.14.643
t.n.v. Vrienden van het Cheider- Veenendaal
Zie ook onze website www.heidervrienden.nl

KRAAMZORG

THUISZORG

RST Zorgverleners.
600 zorgverleners staan voor u klaar!
Voor identiteit en kwaliteit.

Bel voor informatie over kraamzorg, wijkzorg, gespecialiseerde verzorging, verpleging, (huishoudelijke) verzorging: 0342 - 42 23 24.
Of wordt zelf RST Zorgverlener!
Reageer op: 0342 - 40 54 65 of info@rstzorg.nl.

Identiteit & Kwaliteit!

Tel (0342) 42 23 24

Burg, Kuntzelan 27-a • Postbus 154
3770 AD Barneveld • Fax (0342) 42 25 50
www.rstzorg.nl • E-mail: info@rstzorg.nl

Treurniet Orgels

De Orgelspecialist van de Heer & Barendse

Hartelijk welkom in onze showroom!

- Volop keus in nieuwe en gebruikte (digitaal gesampelde) orgels
- Volwaardige Huisgarantie
- Hoge kortingen
- Speciale installaties
- Vakkundig advies
- Eigen servicedienst
- Eigen transportdienst

Treurniet Orgels

Weg & Land 33A
BERGSCHENHOEK

Wim de Kooijman

www.treurniet-orgels.nl
Tel.: 010 - 5113867

www.natuursteenhuis.nl

NatuursteenHuis

vakmensen vertalen uw wensen

Zandee & De Kuijper heet sinds kort NatuursteenHuis. Onveranderd is ons vakmanschap en onze persoonlijke service. Wij vertalen uw wensen in een gedenkteken van steen, glas of metaal of een unieke combinatie.
Kijk ook eens op: www.natuursteenhuis.nl

Goes tel (0113) 216555
Burg tel (0118) 612579
Werkleveringen buiten Zeeland
Zandee & De Kuijper

Te huur in Elspeet
2 à 3 pers.vak.huis euro 245,- p.w.
nog vrij wk. 27, 28, 29 en sept.
Tel. 06-20915230

Wie jubileert...

wordt bedacht

Donateursactie

Dit jaar is het 75 jaar geleden dat het evangelisatiewerk vanuit de Gereformeerde Gemeenten begonnen is. Na Merkssem openden door de jaren heen vijf andere posten haar deuren. Enerzijds is er blijdschap dat dit werk al die jaren gedaan mocht worden. Anderzijds moeten we constateren dat de noodzaak van evangelisatiewerk in ons land alleen maar toegenomen is. De ontkerstening zet ontzettend hard door. Daarom moet dit werk ook kunnen blijven voortgaan, het liefst zelfs uitgebreid worden. Daarvoor is veel geld nodig. Uw hulp is onmisbaar. Dit jaar een jubileumjaar. En wie jubileert... wordt bedacht! Wilt u vandaag begunstiger worden? Met uw hulp kunnen onze evangelisten hun werk blijven doen.

Mede namens hen hartelijk dank voor uw steun!

Ja, ik steun het werk

Met een donatie van:

- 2 euro p/mnd.
 5 euro p/mnd.
 10 euro p/mnd.
 euro p/mnd.

Of ineens:

- euro per jaar

Ondergetekende gaat akkoord met de voorwaarde dat het aangekruiste bedrag periodiek automatisch wordt afgeschreven. Deze afschrijving wordt zo spoedig mogelijk beëindigd na schriftelijke wederopzegging van uw kant.

Naam: dhr./mevr.

Adres:

Pcode: Plaats:

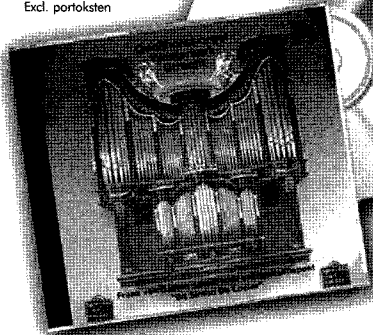
Bank-/Girorekening:

HANDTEKENING:

Bon invullen en opsturen naar Dep. Evangelisatie, Antwoordernummer 2499, 3440 WB WOERDEN.

€15.⁰⁰

Excl. portoksten

kijk ook op www.dmp-records.nl

DV zat. 20 aug. is de officiële presentatie met samenzang in de Westerkerk. Appélwoord evang. J. Krijgsman. Aanvang 19.30 uur.

Noteer vast in uw agenda!

GG
Gereformeerde Gemeenten in Nederland

MET UW AANKOOP STEUNT U TEVEN'S HET EVANGELISATIEVERK IN AMSTERDAM

NIEUWE ORGEL-CD! FRANK VAN BASTEN QUELLHORST-ORGEL WESTERKERK TE UTRECHT

WESOTRONIC

DE OPLOSSING voor kerktelefonie:
DKtel
(Draadloze Kerktelefoon via de ether)

De belangrijkste voordelen zijn:

- ✓ geen telefoonkosten / internetaansluiting
- ✓ aanmerkelijk goedkoper dan andere systemen
- ✓ uitstekende geluidskwaliteit
- ✓ eenvoudig en flexibel in gebruik
- ✓ CE gecertificeerd

Al meer dan 130 kerken werken met DKtel. Wij bedanken de kerken voor het in ons gestelde vertrouwen.

Wesotronic B.V.
Nunspeet, Barendrecht
Telefoon 0341 - 271000
www.wesotronic.nl

Begrafenisverzorging Kina
Begravenissen in Capelle a/d IJssel
e.o. D.W. Schipper, tel. 010-458 31 12.
Wij verzorgen geen crematies.

**Collectebonnen
machinaal tellen?
vraag demo en/of referentie**
0548-515415

Te huur ruime vakantiewoning
in Zuid-Alberta, Canada,
omgeving van Lethbridge.
Prachtig gelegen, uitzicht op rivier,
prairie en Rocky Mountains,
dichtbij dorp en kerken.
Voor inlichtingen 00-1403-553-4023.
Hollands sprekend.

Vakantie op Texel

Rust en ruimte
alle jaargetijden
in eigen sfeer

Bel 0222 31 83 91

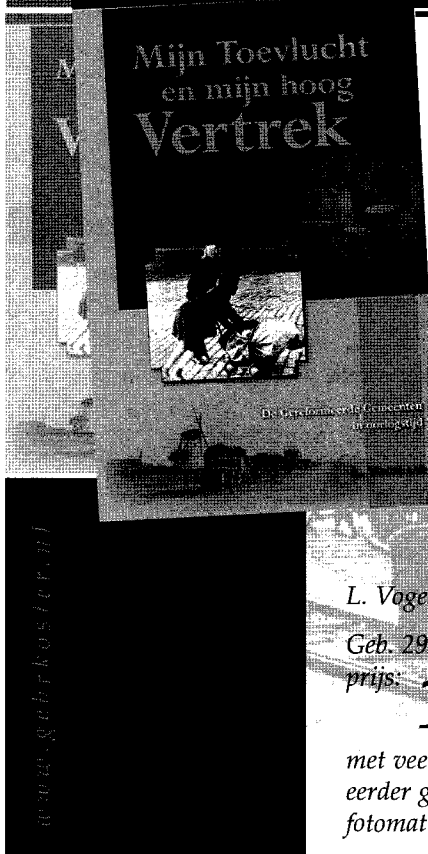
Te huur NUNSPEET:
vrijst.comf.woning voor echtpaar van
1-7 t/m 16-7. Nette bewoning.
0341-258965/06-48645675

CHR. BEGRAFENISONDERNEMING G. WEGENAAR

Regentesselaan 43 Tel.: (0318) 52 66 41
3905 GT Veenendaal Fax: (0318) 55 42 04
Wij verzorgen begravenissen in Veenendaal,
Ede, Bennekom, Wageningen, Rheden e.o.

Mijn Toevlucht en mijn hoog Vertrek

De Gereformeerde Gemeenten in oorlogstijd

De oorlogsjaren vormen een onvergetelijke periode voor degenen die ze hebben meegemaakt. Onzegbaar is het leed dat werd aangericht. Ook in de Gereformeerde Gemeenten trok de bezettingstijd diepe sporen. In dit boek zijn veel gegevens daarover bijeengebracht. Tal van verhalen, brieven en foto's worden voor het eerst gepubliceerd.

Deze herdenkingsuitgave wil wijzen op Gods grote daden. Hij zond de tuchtroede. Hij verlostte ook van het juk van de bezetter. Zijn bemoeienissen en bemoeidingen zijn het waard om niet vergeten te worden.

L. Vogelaar

Geb. 292 blz.

prijs: **19.90**

met veel nog niet eerder gepubliceerd fotomateriaal

verkrigbaar bij de boekhandel

Uitgeverij Boekhandel

Zend mij per omgaande
..... exemplaren van Mijn Toevlucht
en mijn hoog Vertrek à € 19.90

Naam:.....

Adres:.....

Postcode:.....

Woonplaats:.....

Telefoon:.....

Stuur deze bon, zonder postzegel, aan:
BOEKHANDEL GEBR. KOSTER
Antwoordnummer 1052
3770 VB Barneveld

Gebr. Koster

Nairacstraat 17, Barneveld
Tel. (0342) 41 69 86

49e Zendingsdag

Zaterdag
18 juni 2005

Voordorphal
Utrecht

Veemarkthallen,
Sartreweg 1-3

'Met ontferming bewogen'

Aanvang morgenprogramma 10.15 uur

Opening en meditatie

- Met innerlijke ontferming bewogen

Interview met S. Vasili, bijbelschoolstudent in Albanië
door H.P. Kranendonk (vertaling ev. J.P. Proos)

- Bewogen over de schare (I) Albanië
- 'Namens ons'

Informatief

- Bewogen over de schare (II) Papua

Sluiting morgenprogramma

MIDDAGPAUZE

Aanvang middagprogramma 14.00 uur

Opening middagbijeenkomst

Informatief

- Bewogen over de schare (III) Latijns-Amerika
- Kinderverhaal

Toespraak en sluiting middagprogramma

- Een grote schare uit alle volken

Crèche

Op het buitenterrein staan net als afgelopen jaar enkele tenten, waarin crèche wordt gehouden. Kinderen tot en met zes jaar zijn hier van harte welkom. Voor de baby's is er een crècheruimte in het gebouw. Vanuit de hal kunt u deze ruimte bereiken via het restaurant.

Tijdens de zendingsdag zijn wij in geval van nood telefonisch te bereiken op nummer 06-27044217.

ds. J.J. van Eckevelde

J.H. van Doleweerd

mw. A. Methorst,
vrouwenwerker Papua

ds. A.B. van der Heiden

J.H. van Doleweerd

J.H. van Doleweerd,
voormalig evangelist Ecuador

mw. W.E. Engelbracht

ds. W. Visscher

